

«Так захапілася Шагалам, што затапіла суседзяў...»

Пра гарэлку «Шагал», «Мёртвыя душы» і віцебскі хлеб

З унучкай мастака я пазнаёмілася, калі яшчэ не была дырэктаркай музея. У 1997 годзе нашчадкі падзілі першую выставу Шагала ў Беларусі. Привезлі яго карціны ажно з Ніцы. Я тады працавала на выставе экскурсаводам. Людзей, якія хацелі пазнаёміцца з творчасцю мастака, было вельмі шмат. Мы працавалі без выхадных, вельмі стаміліся. Таму, калі мяне выклікала кіраўніца віцебскага мастацкага музея і сказала, што заўтра прыедзе ўнучка Шагала са Швейцарыі, і я мушу правесці ёй экскурсію па горадзе, я была вельмі не задаволеная. Цяпер жа дзякую лёсу, бо тое наша знаёмства з Мэрат Мэйер-Грабер перарасло ў супраўднае сяброўства.

Раней імя Шагала эксплуатавалі ў Беларусі направа і налева без дазволу нашчадкаў. Унучкі Шагала былі ў шорку, калі даведаліся, што ў Мінску пачалі выпускаць гарэлку «Шагал». Падалі іск у суд. У судзе вытворцы павялі сябе некарэктна. Спачатку даказвалі, што «гэта не той Шаггал, пра якога вы думаеце». У той час, калі на бутэльцы былі партрэт Шагала з датамі жыцця і відамі Віцебска! Потым пачалі казаць: «Можа, гэта і той Шаггал, але пра яго ў Беларусі ніхто не ведае». Мы, вядома, выступалі на яго ўнучка Шагала, які ўрэшце выйграў той працяглы судовы працэс.

Мы імкнемся не толькі самі не парушаць аўтарскае права, але і не дапускаць, каб гэта рабілі беларускія прадпрыемствы. Калі віцебскі хлебакамбінат стаў выпускаць хлеб «Шагалаўскі», мы іх папярэдзілі, што гэта парушэнне аўтарскіх правоў. Яны тут жа адрагавалі: знялі гэтую назву. Перад тым, як выдаць ілюстрацыі Шагала да пазмы Гогаля «Мёртвыя душы», Мінская фабрыка дзяржрэклама атрымала дазвол у Парыжы. І гэты цывілізаваны крок пад сілу зрабіць кожнаму прадпрыемству.

Віцебскі хлеб, дарэчы, вельмі смачны. Раней, калі нехта ехаў у Прыбалтыку і пытаўся, што адтуль прывезці, мы з калегамі замаўлялі менавіта хлеб. Цяпер жа і ў нас вырабляюць не горшы. А вось «утилизация» імя мастака, паэта, музыкі — дрэнная рэч. З гэтым трэба змагацца. Калі я бачу ў інтэрнэце, што ў Маскве вырабляюць масажны стол «Шагал», ці заходжу ў рэстаран, а там у меню свінная катлета «Шагал», — то гэта за межамі майго разумення.

Не трэба «забіваць клішэ» ў галаву дзіцяці, не трэба зашорваць яму свядомасць ні Шагалам, ні Малевічам, ні Савіцкім. Дайце магчымасць нарадзіцца творчому пачатку!

дзень, калі ў мяне ўжо не было не тое што месца, але і жадання збіраць іх далей.

Карціны Шагала каштуюць вельмі дорага. Таму спадзявацца на тое, што ў Віцебску ў бліжэйшы час з'явіцца калекцыя жывапісных работ славутага земляка, не прыходзіцца. У той час, калі Шаггал быў яшчэ жывы, мы ўпусцілі шанец. Пераканана, што, калі б ён даведаўся, што на радзіме з'явіўся музей Шагала, то можна было спадзявацца на нейкую калекцыю, якую мастак мог перадаць у родны горад. Бо Віцебск быў для яго магільным словам.

Калі я бачу ў інтэрнэце, што ў Маскве вырабляюць масажны стол «Шагал», ці заходжу ў рэстаран, а там у меню свінная катлета «Шагал», то гэта за межамі майго разумення.

Шагал — мастак з Беларусі, і пра гэта цяпер ведаюць усё шырэй. Калі яшчэ нядаўна ў выставачных каталогах на Захадзе пісалі: «Шагал нарадзіўся ў Віцебску, у Расіі», то цяпер такой памылкі не робяць. Прыйшло разуменне таго, што культура Беларусі — зусім іншая культура. **Жывучы ў эміграцыі**, Шаггал (які быў грамадзянінам Францыі, а на працягу ўсяго свайго жыцця размаўляў і пісаў на ідыш) іншым разам (досыць рэдка) называў сябе і расійскім мастаком, хоць розных нацыянальных вызначэнняў у мастацтве вельмі не любіў. Справа, напэўна, у тым, наколькі актыўна тая ці іншая краіна прысвойвае набыткі, якія яна атрымлівае ад іншых культур — а на сінтэзе культур сёння трымаецца свет. Нашай краіне трэба гучней заяўляць пра тое, што Шаггал — з Беларусі.

Пра музу, лахматага мастака і селядцы

Біяграфія Шагала да эміграцыі была амаль не вядома. Я падумала: напэўна, захаваўся нейкія дакументы, акрамя аўтабіяграфіі «Маё жыццё», якую ён сам і напісаў. І пачала шукаць. Калі раней біяграфію Шагала пісалі на 100 старонках і пра першыя 33 гады жыцця мастака там было 5 старонак, то цяпер мы можам распісаць жыццё Шагала калі не на хвілінах, то па гадах.

БЛІЦ-АПЫТАННЕ

— **Ці часта слухаеце музыку і якую? Што вам падабаецца і што не?**

— Шмат часу на музыку не маю, але люблю слухаць класіку, оперныя партыі. З песнямі Акуджавы і Камбуравай адпачываю душой, маю іх альбомы ў сваім мабільным.

— **Ваш любімы гістарычны персанаж?**

— Цяжка сказаць. Я гісторык па адукацыі, люблю дакопвацца да дробязяў. Здараецца, захопіўся якім-небудзь персанажам, а залезеш глыбей — ёсць пытанні...

— **Якой стыхій вы належаце: вада, паветра, агонь, зямля?**

— Па знаку задзяка я — Шалі. Таму заўсёды вагаюся паміж рознымі стыхіямі.

— **Месцы ў свеце, з якімі звязаныя цёплыя ўспаміны?**

— Тыя, дзе я была з любімымі людзьмі. Месца на геаграфічнай карце ў такім выпадку прынцыповага значэння не мае.

— **Якія якасці вы больш за ўсё цэніце ў мужчыну?**

— Здольнасць браць на сябе адказнасць, здольнасць да суперажывання.

— **Здольнасць, якой вам хацелася б валодаць?**

— Свабодна размаўляць на еўрапейскіх мовах.

— **Чым са здзейснага ў жыцці, вы ганарыцеся?**

— Тым, што разам з калегамі мы зрабілі за апошнія гады з Музеям Марка Шагала.

Летась выйшла мая кніга «Марк Шаггал і Віцебск», дзе апісаны віцебскі перыяд жыцця мастака. Вядома, што наступная павінна быць «Бэла Шаггал і Віцебск». Апошні год гэтая постаць усё больш і больш прыцягвае маю ўвагу. Усе ведаюць, што першая жонка Шагала была музэй, натхняльніцай. Але гэта толькі агульныя фразы. А хто такая Бэла? Што яна сабой агуляла як чалавек? Прыйшоў час вывесці жонку мастака з ценю.

Бэла Разенфельд мела свае стасункі з гэтым горадам. Яна выйшла, у адрозненне ад Шагала, не з беднай сям'і. Яе бацька-ювелір быў адным з самых багатых людзей горада. Тым не менш родная сястра Бэлы была рэвалюцыйна-актыўнай і сядзела ў турме ў царскай часы. Брат Бэлы стаў аўтарытэтным эканамістам, выкладаў у ленинградскім універсітэце. Другі брат пераехаў у Францыю. Лінія французскіх Разенфельдаў, дарэчы, існуе і дагэтуль. Я з імі там пазнаёмілася.

Знаходзіла дакументы ў мінскім архіве, якія сведчаць пра гады вучобы Бэлы ў гімназіі. Там нават напісана, на якія пытанні яна адказвала падчас выпускных іспытаў. Потым яна вучылася на жаночых курсах у Маскве. І вось гэтая адукаваная дзяўчына, якая захаплялася тэатрам і спрабавала сябе ў ім, сустракае лахматага мастака, і атрымліваецца «партрэт жонкі мастака»...

Кажуць, што жанчына робіць мужчыну. А мне здаецца, гэта ўжо як мужчына зачоча. Што датычыцца Шагала, то першы знакавай жанчынай у яго жыцці была Фейга-Іта, якая гандлявала селядцамі. У сваёй аўтабіяграфіі «Маё жыццё» мастак так піша пра сваю маці: «Я хачу сказаць, што дзесьці ў ёй таіўся мой талент і што я ўсё атрымаў у спадчыну ад яе, акрамя яе розуму». Гэта залежнасць ад прысутнасці жанчыны засталася ў мастака на ўсё жыццё.

Тры жанчыны — тры зусім розныя эпохі жыцця Шагала. Бэла — чалавек, які цалкам сябе перапрацаваў на партрэбы мужа, на яго імідж. Яна свядома адышла ў ценю. Пасля смерці Бэлы Шаггал 7 гадоў жыў грамадзянскім шлюбам з Вільжыніяй Мак-Ніл, якая не вытрымала выпрабавання і збегла ад прызнаванага мастака з невядомым на фоне Шагала фатографам. Трэцяя жонка — Валіяціна Бродская, жанчына з мёртвай хваткай. Яна рэгламентавала жыццё Шагала, сачыла, каб яго не турбавалі журналісты. Дарэчы, з-за гэтага, можа, ён і пражыў так доўга — ажно 98 гадоў.

З творчай асобай вельмі складана жыць ва ўсе часы. Прычым незалежна ад ступені вядомасці. Бо творчасць — гэта не толькі карціна, музычны ці літаратурны твор, гэта ў першую чаргу — правава свабоды. Таму ўсе залежыць ад жанчыны. Калі яе задавальняе поспех мужа, як Бэлу ці Валіяціну, то яна будзе шчаслівай і знаходзіцца ў цені.

Пра вышчарбленую цэглу, правінцыю і пральную машыну

Мая папярэдніца на гэтай пасадзе цяпер жыве ў Галандыі. Кожнаму сваё. Асабіста мне мільей час з'явіцца Віцебск няма месца ў свеце. Мне падабаецца тое, што горад маленькі, што не трэба траціць гадзіны, каб некуды даехаць. У Віцебску дастаткова цікавых імпрэз. І нават калі ёсць вялікае жаданне трапіць на канцэрт ці выставу ў Мінск, то гэта не праблема. 300 кіламетраў — не такая вялікая адлегласць. Ды і інтэрнэт сцір межы, сёння ўсё роўна, дзе ты жывеш: у Мінску, у Парыжы ці ў Віцебску. Доступ да інфармацыі аднолькавы. Усё залежыць выключна ад твайго жадання. Правінцыя цяпер — гэта не месца жыхарства, гэта спосаб мыслення.

Старая карта Віцебска шагалаўскіх часоў вісіць у маім кабінэце невядома. Праўда, гэта копія. У мінскім архіве знаходзіцца арыгінал. Мы вырашылі яе перавыдаць. Так і нарадзілася мая новая кніга. «Прагулкі са старой картай» — гэта адмысловы нарыс пра Віцебск. Мы вырашылі пацаць выдаваць серыю кніг, якая будзе называцца «Кніжная крама Дома Шагала». Гэта будзе кнігі не толькі пра Шагала ці Бэлу, але і кнігі пра Віцебск.

Мне падабаецца хадзіць з фотаапаратам па старым горадзе, па брукаванцы. Падабаецца шукаць нейкія новыя ракурсы, лавіць настроі горада. Прычым люблю гуляць не па самых прэзентабельных мясцінах, якія за апошнія гады дасканалы адрэстаўравалі. А там, дзе засталіся сляды часу: іх можна знайсці і ў старым дрэве, і ў вышчарбленай цэгле.

Калі ідзеш па пешаходнай вуліцы Віцебска і бачыш, як людзі п'юць каву за сталікамі летніх кавярняў, такое адчуванне, што ты ў Еўропе. Праўда, іншым разам лаўлю сябе на думцы, што ўсё ж гэта не той горад, у якім я вырасла. Вось тут кавярня, якой ніколі ў гэтым месцы не было. А гэты помнік устаноўлі там, дзе ён не можа быць прынцыпова. Дрэна, калі новыя будыні выпіраюць, бяруць акант на сябе. Важна, каб яны не засланялі помнікі гісторыі, якія побач. Але яны мусяць з'яўляцца, бо жыццё працягваецца.

Усе ведаюць, што першая жонка Шагала была музэй, натхняльніцай. Але гэта толькі агульныя фразы. А хто такая Бэла? Што яна сабой уяўляла як чалавек? Прыйшоў час вывесці жонку мастака з ценю.

Мы ўсталювалі казырок над уваходам у музей Шагала. Яго, вядома, пры Шагалам не было. Але ж нам у першую чаргу трэба думаць пра бяспеку наведвальнікаў, каб ім на галаву ўзімку, не дай Бог, не зваліўся лядзяш. Мы таксама не можам дазволіць развальвацца цэгле. З аднаго боку, гэта прыкмета часу і прыгожа. Але па сутнасці — гэта сляды разбурэння. Як сказала адна наша добрая сяброўка, даследчыца Алёксандра Шацкіх: «Калі б Шагалаў убачылі, як вы адрамантавалі іх дом, яны б не паверылі сваім вачам!»

І на працы кнігі пра Шагала, і дома. У мяне няма сям'і, і таму ў гэтым сэнсе працэсі. Інакш была б катастрофа. Бо працэс творчасці часта ўступае ў канфлікт з побытам. Самы пік маёй неарганізаванасці: калі пісала цудоўны тэкст пра Шагала, яго зносіны ў 1913 годзе з французскімі паэтамі-авангардыстамі Гіёмам Аполінарам і Блэзам Сандрамам, не прыкмеціла, як затапіла суседзяў. Фактычна я была дома, хадзіла там, але не бачыла, што ў мяне пральная машына вылівае ўсю ваду міма. Суседзі мяне, на жаль, не разумеюць, калі я сказала, што была ў 1913 годзе (усміхаецца).

Калі я саджуся пісаць, мне неабходны цішыня і кнігі. Бо я не займаюся белетрыстыкай, не прыдумляю з галавы. Калі пішу пра Парыж 1913 года, я павінна дакладна ведаць, была на бульвары Распай у той час кавярня ці не. Увесь час даводзіцца ўдакладняць нейкія рэчы. У гісторыі дробязяў не бывае, таму шмат чытаю, у тым ліку і на замежных мовах. Калі б у мяне было больш часу, я б не раздумваючы патраціла яго на чытанне.

Надзея ДРЫЛА. Фота аўтара і Уладзіміра БАЗАНА.

■ Не хлебам адзіным

ПАШТОЎКА — НА ПАМЯЦЬ, КНІГА — НА СНЯДАНАК!

Польскі калекцыянер-беларус — аб сваім захапленні, недахопах электронных пасланняў і каштоўнасці сямейных альбомаў

Для беларусаў, уладальнікаў гадавога шэнгену, паездкі ў Бяласток на выхадныя сталі добрай звычайнасцю. І, пэна, справа тут не толькі ў магчымасці сэкнамці на шопінгу, але і адчуць сябе... дома! А чаму б і не, зрэшты? Нейкі паўсотні кіламетраў ад беларуска-польскай мяжы — і вось ён, горад, дзе нарадзіліся мастак Макс Вебер, вучоны Якаў Перэльман, філосаф Герман Фрыдман, стваральнік мовы эсперанта Людвіг Заменгоф (дарэчы, эсперантыстамі былі і беларускія пісьменнікі Сяргей Новік-Пяюн і Янка Маўр)

ды іншыя выдатныя дзеячы культуры і навукі, горад, дзе незвычайна мінак можа з вялікай верагоднасцю адказаць вам па-беларуску, бо менавіта тут жыве найбольшая колькасць беларусаў Польшчы, дзейнічае Беларускае грамадска-культурнае таварыства, працую першы ў гэтай краіне Беларуска-польскі культурны цэнтр, выдаюцца кнігі і часопісы на беларускай мове, праходзяць Дні беларускай культуры, нашу мову вывучаюць у мясцовых школах і ў Бяластоцкім універсітэце. Таму не дзіўна, што госць XXI Мінскай міжнароднай кніжнай выставы, віцэ-мэр Бяластока, дарадца Прэзідэнта Польшчы па справах правааслаўнай грамады і беларускай меншасці Алёксандр СОСНА на просьбу распавесці чытачам «Звязды» «крыху пра сябе», выказаўся наступным чынам:

гісторыя?

— Я збіраю і іх — у скрынчачку! Аднак, па-першае, пасля вайны іх выдавалі значна менш. Тым больш на тэрыторыі Беларусі, Расіі... А па-другое, у сучасных паштовак... няма душы. Паглядзіце на старадаўнюю — колькі там можна пабачыць сэнсаў, як прыемна яе трымаць у руках! Гэта не сучасная — выдадзеная тысячамі накладамі, халодная, як манета. Вось скажыце, калі вы напісалі апошні ліст ці адаслалі паштоўку?

— **Электронная лічбыца?**

— А як збіраць электронныя лісты ці SMS? Сучасныя людзі, нарабіўшы лічбавыя фотаздымкі, нават не праглядаюць іх потым! А я думаю, што трэба абавязкова надрукаваць, падпісаць кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы дахаты, не бяжыце ўключачы чарговы серыял, а сядзьце побач з вашай бабуняй ды распсыяйце яе добра пра асоб у вашым сямейным альбоме. І падпішыце абавязкова кожны. Таму падчас сустрэч з сабымі рознымі людзьмі пастаянна звяртаюся да іх з заклікам: прыйшоўшы да